

The intersection of public health and violence prevention conference: Bios

Welcome:

Professor Gene Feder, University of Bristol and Director of the VISION research consortium

Gene Feder MD FRCGP FMedSci OBE works as an inner-city GP and is a professor of primary care in Bristol medical school, where he is part of BRIGHT (Bristol Research on the Intersection of Gender Health & Trauma) and the director of VISION, a UKPRP consortium of violence researchers. His methodological expertise is in randomised controlled trials and systematic reviews, collaborating with epidemiologists, economists, and social scientists. His research started with the health and healthcare of Traveller Gypsies, followed by studies on the development and implementation of clinical guidelines, management of chronic respiratory and cardiovascular conditions in primary care and the epidemiology of domestic violence and abuse.

The main focus of his current research is the health care response to domestic abuse and sexual violence to inform UK and global policy. He chaired the NICE domestic abuse and the WHO intimate partner and sexual violence guidelines respectively and is part of the development groups updating those guidelines. He is the Academy of Medical Sciences representative on the UK and Ireland Human Rights Committee (UKI HRC).

Keynote

Emma Wools, South Wales Police and Crime Commissioner

Emma Wools is in her first term as Police and Crime Commissioner (PCC) for South Wales, having been elected on 3rd May, 2024, with 45.2% of the public vote.

She is the first female, mixed race Police and Crime Commissioner to be elected in Wales.

Prior to being elected, Emma was the Deputy Police and Crime Commissioner for seven years. During this time Emma played a leading role in the Criminal Justice Anti-Racism Action Plan for Wales and is also the Senior Responsible Officer for the Violence Against Women, Domestic Abuse & Sexual Violence (VAWDASV) and Women's Justice Blueprint's in Wales.

She has been involved in delivering services to prevent crime and protect the public from harm for over 23 years. An award-winning leader, Emma has a wealth of skills and knowledge from working in prisons and probation, policing, and community safety.

Emma's focus is on:

- Community Policing
- Preventing crime
- Protecting the vulnerable, supporting victims and communities, including those online
- Delivering Justice on those who commit crime and reducing reoffending
- Making Policing fit for the future

Symposium One:**Professor Tracy Daszkiewicz, Aneurin Bevan University Health Board**

Professor Tracy Daszkiewicz is President of the Faculty of Public Health. She is an expert in public health who has worked in a variety of public health leadership roles across health, social care, community voluntary sectors and Civil Service. Tracy's specialist areas are tackling inequalities, the humanitarian aspects of recovery following major incidents, safeguarding against vulnerability and building resilient communities. Tracy refers to herself as 'trying to tread gently on the planet' as she champions environmental factors and the need to protect biodiversity.

Professor Daszkiewicz is the Executive Director of Public Health & Strategic Partnerships at the Aneurin Bevan University Health Board covering Gwent, the South East region of Wales. Tracy is a Visiting Professor at the University of West of England in the School of Health & Applied Sciences, where she also holds an Honorary Doctorate for her contribution to Public Health. She holds a second Doctorate with The Open University, she credits both these organisations with raising her. She lectures on Public Health and Emergency Planning at a number of universities. Tracy is Trustee for a Domestic Abuse charity, and a Community Governor at a Primary School.

Lara Snowdon, Public Health Wales

Lara Snowdon is a Public Health Specialist with expertise in violence prevention, gender, and global health. She is Violence Prevention Programme Lead at Public Health Wales, working in the WHO Collaborating Centre on Investment for Health and Wellbeing. She holds two Master's degrees in Public Health and Gender and International Relations, alongside an undergraduate degree in Social Policy. She is a graduate of the WHO's Violence and Injury Prevention Mentorship Programme (MENTOR-VIP) and is currently completing her PhD at Liverpool John Moores University. Her research examines the global implementation of public health approaches to violence prevention and the challenges in translating evidence into practice.

Previously, she has worked in the humanitarian sector in Sri Lanka and Cambodia and has extensive experience across local authority and national public health agencies in the UK. She is the 2025 recipient of the Global Law Enforcement and Public Health Association (GLEPHA) PhD Student Paper Award for her systematic review on public health frameworks for violence prevention. Her recent research includes interviewing international violence prevention experts across WHO, UNICEF, and national governments worldwide, developing case studies on successful prevention approaches in diverse contexts.

Luke Billingham, Hackney Quest and the Open University

Luke Billingham is a youth worker at Hackney Quest, an independent charity based in North East London, and an academic researcher at the Open University.

At Hackney Quest, he has two focuses: (1) providing support to young people who are experiencing complex difficulties, especially in relation to the education system, and (2) working alongside young people on projects to improve the Hackney Wick area (where Luke grew up).

At the Open University, his work focuses on violence reduction policymaking. In 2022, he published his first book, *Against Youth Violence*, co-authored with Keir Irwin-Rogers, which seeks to reframe the issue of violence between young people in Britain. In addition, Luke has published a number of peer-reviewed journal articles and book chapters on issues such as violence, school exclusions, and social infrastructure for young people.

Luke is an Honorary Research Fellow at the Sociology Department of Durham University and an Associate Fellow of Homerton College, Cambridge.

Luke was part of the parliamentary Youth Violence Commission team which delivered its final report in 2020.

Luke undertakes voluntary roles for Haven Distribution and New Bridge Foundation, both of which support people in prison.

Dr Nathan Eisenstadt, Kindling Interventions

Dr Nathan Eisenstadt is a [Senior Research Associate](#) at the University of Bristol Medical School (Domestic Violence and Health Group) specialising in prevention and response to gender-based violence, with a focus on men, boys and masculinity. Nathan's doctoral research brought anti-oppressive pedagogy together with continental philosophy to propose an ethics of egalitarian conduct across differences. He brings this together with contemplative practices in his training and conflict resolution work delivered internationally.

Nathan was the lead qualitative evaluator on [The Drive Project](#) – a national pilot addressing high-risk perpetrators of domestic abuse – and has worked with domestic abuse perpetrators in group and 1:1 settings. As Co-investigator on the National Institute for Health Research (NIHR) project 'Can Abusive Men Change?' he is currently researching the micro-level dynamics of behaviour change and resistance to change in the context of a domestic violence perpetrator programme.

Nathan has delivered the bystander programme [The Intervention Initiative](#) in a university setting; has designed, delivered and developed evaluation frameworks for gender equality, LGBT+ inclusivity and violence prevention in schools; and, with [Kindling co-founder Dr Rachel Fenton](#), co-designed and delivered [Football Inside™](#).

Anastasiia Kovalenko, University of Bristol and University of Exeter

Anastasiia is a health behaviour change researcher with a background in social psychology, passionate about tackling the root causes of inequalities. A Senior Research Associate at the University of Bristol and University of Exeter, Anastasiia leads research funded by NIHR and Horizon Europe, focusing on behaviour change, feasibility, and intervention development. With over 13 years of experience, Anastasiia brings deep expertise in mixed-methods research, social psychology and behaviour change, and trauma-informed evaluation.

Anastasiia is also the founder of NormsDECODED™ Toolkit, a science-based toolkit designed to help organisations, educators, and parents tackle harmful social norms that enable violence and coercion. It translates cutting-edge behavioural science into accessible, practical tools - from crisis first aid to long-term culture change.

Anastasiia brings strategic insight, evidence-based thinking, and creative leadership to every project – and is always open to collaborations with values-driven leaders, funders, and innovators working at the intersection of social change and behaviour science.

Symposium Two:

Dr Joanne Hopkins, Public Health Wales

Dr Joanne Hopkins is the Programme Director for Adverse Childhood Experiences (ACEs), Criminal Justice and Violence Prevention at Public Health Wales (PHW). She is a visiting Professor at Wrexham University. A former UK government Senior Civil Servant, Jo worked for the Home Office for twenty years with responsibilities in Violent Crime, Violence Against Women, Immigration and seven years as head of Wales and Devolution, before joining Public Health Wales. From 2009, Jo led the development of the first cross UK government Strategy ‘Together We Can End Violence Against Women and Girls’, including one of the largest public policy consultations on this subject. In 2018 Jo became Director of ACE Hub Wales and then took on the PHW lead for the Police and Partners Early Action Together Programme, transforming systems to prevent and mitigate ACEs and promote trauma-informed practice in Wales.

Her current role brings all these responsibilities together to develop an ACE aware, trauma-informed approach across public services, communities and society through the implementation of the Wales Trauma-informed Practice Framework. She also has responsibility for the implementation of the Wales Without Violence Framework, a primary prevention model for violence amongst young people in Wales through her team in the Wales Violence Prevention Unit. Jo is also the co-lead for the Early Intervention and Prevention Priority for the Criminal Justice in Wales Board, and co-chair of the gender-based harassment in public spaces priority workstream in the Wales Violence Against Women, Domestic Abuse and Sexual Violence Blueprint. Research interests include Violence against women and girls, with a particular focus on marginalised communities, criminal justice and trauma-informed practice.

Professor Karen Hughes, Public Health Wales

Karen Hughes is Research and Capacity Development Manager in the Policy and International Health Directorate at Public Health Wales and an Honorary Professor at Bangor University. Karen leads a joint research team between Public Health Wales and Bangor University that provides academic expertise to support public health practice and policy in Wales, with skills spanning epidemiology, systematic literature review and intervention evaluation. She has specific interests in adverse childhood experiences and violence prevention and works with the World Health Organization to support their global violence prevention programme.

Professor Sally McManus, City St George's University of London

Sally McManus is professor of social epidemiology and director of the interdisciplinary Violence and Society Centre at City St George's, University of London. She is a deputy director of the UKRI Violence, Health and Society (VISION) consortium. Sally examines mental health trends and social context, including the role played by violence, abuse and socioeconomic adversity.

**Professor Emily Underwood-Lee, The George Ewart Evans Centre for Storytelling,
University of South Wales, and the VAWDASV Research Network Wales**

Emily Underwood-Lee is Professor of Performance Studies at the University of South Wales, where she is also Co-Director of the George Ewart Evans Centre for Storytelling, Co-Chair of the Violence Against Women, Domestic Abuse and Sexual Violence (VAWDASV) Research Network Wales, and Co-Chair of the Faculty Ethics Committee. Her work focuses on using arts-based research to understand and amplify little heard personal stories from people whose voices may have been marginalised or overlooked, and on the difference that hearing these experiences can make in policy, practice, and daily life for both teller and listener.

Breakout Session A**Dr Polina Obolenskaya, City St George's University of London**

Polina Obolenskaya is a Research Fellow in Sociology at the Violence and Society Centre, where she leads the Crime Survey for England and Wales (CSEW) strand of the UKPRP-funded Violence, Health and Society (VISION) consortium. Her work focuses on how methodological choices shape the accuracy and potential bias of violence estimates, as well as on identifying how risks of violence vary across different population groups. Recent collaborative research with colleagues from City St George's, University of London, and Public Health Wales highlights the value of producing Wales-specific violence victimisation estimates to inform both research and policy.

Dr Estela Capelas Barbosa, University of Bristol

Estela Capelas Barbosa is an Associate Professor in Health Economics specialising in the economics of violence, trauma, and public health interventions. My career spans medical schools (Bristol, UCL) and policy and social science environments (City, LSE). Her work integrates rigorous economic evaluation, including cost-effectiveness and innovative participatory cost-consequence analyses, with advanced econometrics and microsimulation.

As Deputy Director of the UKPRP VISION Consortium, Estela leads multidisciplinary teams, major data-integration work, and policy-relevant analyses with national reach. Her work has been presented in parliamentary events and across government and her cross-sector expertise enables her to advance applied health economics that both strengthen methodological innovation and deliver meaningful population benefit.

Dr Anastasia Fadeeva, City St George's University of London

Anastasia Fadeeva is a Research Fellow in Health Sciences at the Violence and Society Centre, at City St George's University of London. In her work, Anastasia bridges social and clinical perspectives on violence research. Anastasia leads a programme package on health within the VISION Consortium. She investigates how violence and abuse are present within health data, including administrative data such as Health Episode Statistics (HES), Emergency Care Data Set (ECDS), and South Wales-linked Accident and Emergency (A&E) and police data, alongside surveys such as the English Longitudinal Study of Ageing (ELSA) and Adult Psychiatric Morbidity Survey (APMS). Anastasia's research has a particular focus on evidencing the health consequences of violence and abuse against older people.

Dr Ruth Weir, City St George's University of London

Ruth Weir is Deputy Director and a Senior Research Fellow in the Violence and Society Centre at City St George's, University of London, where she leads work on teenage relationship abuse, neighbourhoods and policing for the UKPRP-funded consortium on Violence, Health and Society (VISION). Her research is interdisciplinary, drawing on her expertise in Geography and Criminology. In collaboration with DCC Katy Barrow-Grint she has formed the National Working Group on Teenage Relationship Abuse, which has brought together key stakeholders from the Police, Home Office, Domestic Abuse Commissioners Office and specialist domestic abuse services together to set a research agenda for understanding more about and responding to abuse in teenage relationships.

Breakout Session B**Megan Hamilton, Cardiff University**

Megan Hamilton is a researcher currently working at Cardiff University's School of Medicine. Since completing her masters in 2023 she has worked on several projects focusing on violence prevention. Most of her work thus far, has focused on the South Wales Violence Prevention Teams in Cardiff and Swansea EDs. Her recent first-author publication, "*Nurse-led hospital violence intervention programmes improve emergency department identification of violence-related visits,*" explores how the additional resource provided by VPTs enhances the identification of assault-related attendances in emergency departments.

Molly Bellis, Bangor University

Molly Bellis is a researcher at Bangor University, where her current work focuses on exploring perception and experience of Section 1 Stop and Search and their relationships with trust in policing in Wales. Alongside this role, she is pursuing a PhD at Liverpool John Moores University examining the Commercial Determinants of Health and their application to local government planning. Molly holds a Master's degree in Public Health from the University of York, graduating with distinction. Her research interests centre on the social, structural, and systems-level determinants of health and their utilisation in the improvement of population well-being.

Rhiannon Griffiths, Aneurin Bevan University Health Board

Rhiannon Griffiths is a Public Health Specialty Registrar, currently on placement with the Gwent Public Health Team in Aneurin Bevan University Health Board. Rhiannon's career has focused on working to improve outcomes for children, families, and people affected by violence against women, domestic abuse and sexual violence (VAWDASV). Rhiannon has worked across the public and voluntary sectors, with a focus on commissioning, service improvement, and evidence-informed practice. Rhiannon is a passionate advocate for equity, centring lived experience, and making systems work better for the people they're meant to serve.

Jessica Ryan, Aneurin Bevan University Health Board

Jessica Ryan is Deputy Head of Health Improvement in the Gwent Public Health team within Aneurin Bevan University Health Board. She joined the team one year ago and is passionate about improving outcomes across the lifecourse, tackling inequalities and championing evidence-based action. Her public health experience includes a strong focus on mental health and wellbeing and leading the implementation of community strengths-based initiatives. Jessica and the Gwent Public Health team, together with partners, work to support the people of Gwent to have the best start in life, to live well and live longer. Prior to starting her career in public health nearly 10 years ago, Jessica was a litigation solicitor.

Fabiena Malaj, University of South Wales

Fabiena Malaj is a Research Assistant at the University of South Wales, working on research about improving multi-agency responses to domestic abuse and the needs of minoritised service users. She holds a BSc (Hons) in General Adult Nursing and brings extensive experience as a Registered General Nurse in England, Wales, and internationally.

Dr Sophia Kier-Byfield, University of South Wales

Sophia Kier-Byfield is a Senior Research Assistant at the University of South Wales and is based within the Welsh Institute to Health and Social Care (WIHSC). She currently contributes to several projects in the Violence Against Women, Domestic Abuse and Sexual Violence (VAWDASV) area, including research on multi-agency support and stalking, and evaluations for the sector.

Bywgraffiadau: Y croestoriad rhwng iechyd y cyhoedd ac atal trais

Croeso:

Yr Athro Gene Feder, Prifysgol Bryste a Chyfarwyddwr consortiwm ymchwil VISION

Mae Gene Feder MD FRCGP FMedSci OBE yn gweithio fel meddyg teulu yng nghanol dinasoedd ac yn athro gofal sylfaenol yn ysgol feddygol Bryste. Yno, mae e'n rhan o BRIGHT (Bristol Research on the Intersection of Gender Health & Trauma) ac yn gyfarwyddwr VISION, consortiwm UKPRP o ymchwilwyr ym maes trais. Mae ei arbenigedd methodolegol mewn hap-dreialon dan reolaeth ac adolygiadau systematig, gan gydweithio ag epidemiolegwyr, economegwyr a gwyddonwyr cymdeithasol. Man cychwyn ei ymchwil oedd ym maes iechyd a gofal iechyd Sipsiwn Teithwyr, ac yna astudiaethau ar ddatblygu a gweithredu canllawiau clinigol, rheoli cyflyrau anadlol a chardiofasgwlaidd cronig mewn gofal sylfaenol, ac epidemioleg trais domestig a cham-drin domestig.

Prif ganolbwynt ei ymchwil gyfredol yw ymateb gofal iechyd i gam-drin domestig a thrais rhywiol er mwyn llywio polisi'r DU a pholisi byd-eang. Bu'n gadeirydd canllawiau cam-drin domestig y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal (NICE) a chanllawiau partner agos a thrais rhywiol Sefydliad Iechyd y Byd. Mae hefyd yn rhan o'r grwpiau datblygu sy'n diweddarau'r canllawiau hynny. Ef yw cynrychiolydd Academi'r Gwyddorau Meddygol ar Bwyllgor Hawliau Dynol y DU ac Iwerddon (UKI HRC).

Prif sesiwn:

Emma Wools, Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru

Mae Emma Wools yn ei thymor cyntaf fel Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru, ar ôl cael ei hethol ar 3 Mai, 2024, gyda 45.2% o'r bleidlais gyhoeddus.

Hi yw'r fenyw cyntaf i gael ei hethol fel Comisiynydd Heddlu a Throseddau yng Nghymru.

Cyn cael ei hethol, Emma oedd y Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throseddau am saith mlynedd. Yn ystod y cyfnod hwn, chwaraeodd Emma ran flaenllaw yng Nghynllun Gweithredu Gwrth-Hiliaeth Cyfiawnder Troseddol Cymru ac mae hefyd yn Uwch Swyddog Cyfrifol ar gyfer Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) a Glasbrint Cyfiawnder i Fenywod yng Nghymru.

Mae hi wedi bod yn ymwneud â darparu gwasanaethau i atal troseddau ac amddiffyn y cyhoedd rhag niwed ers dros 23 mlynedd. Yn arweinydd arobryn, mae gan Emma gyfoeth o sgiliau a gwybodaeth o weithio mewn carchardai a'r gwasanaeth prawf, plismona, a diogelwch cymunedol.

Mae Emma yn canolbwyntio ar:

- Blismona Cymunedol

- Atal troseddu
- Amddiffyn y rhai sy'n agored i niwed, cefnogi dioddefwyr a chymunedau, gan gynnwys y rhai ar-lein
- Darparu Cyfiawnder i'r rhai sy'n cyflawni troseddau a lleihau aildroseddu
- Gwneud Plismona yn addas ar gyfer y dyfodol

Symposiwm Un: Beth yw rôl iechyd y cyhoedd wrth atal trais?

Yr Athro Tracy Daszkiewicz, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan a Llywydd Cyfadran Iechyd y Cyhoedd

Yr Athro Tracy Daszkiewicz yw Llywydd Cyfadran Iechyd y Cyhoedd. Mae hi'n arbenigwr iechyd y cyhoedd ac wedi gweithio mewn amrywiaeth o rolau arweinyddiaeth ym maes iechyd y cyhoedd ar draws sectorau iechyd, gofal cymdeithasol, a gwirfoddol/cymunedol, yn ogystal â'r Gwasanaeth Sifil. Meysydd arbenigol Tracy yw mynd i'r afael ag anghydraddoldebau, agweddau dyngarol gwella yn dilyn digwyddiadau mawr, diogelu rhag bregusrwydd a meithrin cymunedau gwydn. Yn ôl Tracy, mae hi'n rhywun sy'n 'ceisio troedio'n ysgafn ar y ddaear' wrth iddi hyrwyddo ffactorau'n ymwneud â'r amgylchedd a'r angen i ddiogelu bioamrywiaeth.

Yr Athro Daszkiewicz yw Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd y Cyhoedd a Phartneriaethau Strategol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, sy'n cwmpasu Gwent, rhanbarth De-ddwyrain Cymru. Mae Tracy yn Athro Gwadd ym Mhrifysgol Gorllewin Lloegr yn Ysgol y Gwyddorau Iechyd a'r Gwyddorau Cymhwysol. Yno hefyd mae ganddi Ddoethuriaeth Anrhydeddus am ei chyfraniad at faes iechyd y Cyhoedd. Mae ganddi ail Ddoethuriaeth gyda'r Brifysgol Agored, ac mae hi'n rhoi'r clod i'r ddau sefydliad hyn am ei hannog. Mae hi'n darlithio ar Iechyd y Cyhoedd a Chynllunio at Argyfyngau mewn nifer o brifysgolion. Mae Tracy yn Ymddiriedolwr ar gyfer elusen cam-drin domestig, ac yn llywodraethwr cymunedol mewn ysgol gynradd.

Lara Snowdon, Iechyd Cyhoeddus Cymru

Mae Lara Snowdon yn Arbenigwr Iechyd y Cyhoedd sy'n arbenigo mewn atal trais, rhywedd ac iechyd byd-eang. Hi yw Arweinydd y Rhaglen Atal Trais yn Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan weithio yng Nghanolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd ar Fuddsoddi ar gyfer iechyd a Llesiant. Mae ganddi ddwy radd Meistr mewn Iechyd y Cyhoedd a Rhywedd a Chysylltiadau Rhyngwladol, yn ogystal â gradd israddedig mewn Polisi Cymdeithasol. Cwblhaodd Raglen Fentora Atal Trais ac Anafiadau Sefydliad Iechyd y Byd (MENTOR-VIP) ac ar hyn o bryd mae hi'n cwblhau ei PhD ym Mhrifysgol John Moores Lerpwl. Mae ei hymchwil yn archwilio gwaith gweithredu dulliau iechyd y cyhoedd o atal trais yn fyd-eang, a'r heriau o ran rhoi tystiolaeth ar waith.

Yn flaenorol, mae hi wedi gweithio yn y sector dyngarol yn Sri Lanka a Cambodia ac mae ganddi brofiad helaeth ar draws asiantaethau iechyd y cyhoedd awdurdodau lleol a

chenedlaethol yn y DU. Enillodd Wobr Papur Myfyriwr PhD Cymdeithas Gorfodi'r Gyfraith ac Iechyd y Cyhoedd Byd-eang (GLEPHA) yn 2025 am ei hadolygiad systematig ar fframweithiau iechyd y cyhoedd ar gyfer atal trais. Mae ei hymchwil diweddar yn cynnwys cyfweild ag arbenigwyr atal trais rhyngwladol ar draws Sefydliad Iechyd y Byd, UNICEF, a llywodraethau cenedlaethol ledled y byd, gan ddatblygu astudiaethau achos ar ddulliau atal llwyddiannus mewn cyd-destunau amrywiol.

Luke Billingham, Hackney Quest a'r Brifysgol Agored

Mae Luke Billingham yn weithiwr ieuenctid yn Hackney Quest, elusen annibynnol yng ngogledd-ddwyrain Llundain, ac yn ymchwilydd academiaidd yn y Brifysgol Agored.

Yn Hackney Quest, mae'n canolbwyntio ar y ddau beth canlynol: (1) darparu cymorth i bobl ifanc sy'n profi anawsterau cymhleth, yn enwedig mewn perthynas â'r system addysg, a (2) gweithio ochr yn ochr â phobl ifanc ar brosiectau i wella ardal Hackney Wick (lle cafodd Luke ei fagu).

Yn y Brifysgol Agored, mae ei waith yn canolbwyntio ar lunio polisïau lleihau trais. Yn 2022, cyhoeddodd ei lyfr cyntaf, *Against Youth Violence*, a ysgrifennwyd ar y cyd â Keir Irwin-Rogers, sy'n ceisio ail-lunio mater trais rhwng pobl ifanc ym Mhrydain. Yn ogystal â hyn, mae Luke wedi cyhoeddi nifer o erthyglau cyfnodolion a phenodau llyfrau a adolygwyd gan gymheiriaid ar faterion fel trais, gwaharddiadau o'r ysgol, a seilwaith cymdeithasol i bobl ifanc.

Mae Luke yn Gymrawd Ymchwil Er Anrhydedd yn Adran Gymdeithaseg Prifysgol Durham ac yn Gymrawd Cyswllt yng Ngholeg Homerton, Caergrawnt.

Roedd Luke yn rhan o dîm Comisiwn Trais Ieuenctid seneddol a gyflwynodd ei adroddiad terfynol yn 2020.

Mae Luke yn ymgymryd â rolau gwirfoddol i Haven Distribution a New Bridge Foundation, sydd ill dau yn cefnogi pobl yn y carchar.

Dr Nathan Eisenstadt, Kindling Interventions

Mae Dr Nathan Eisenstadt yn [Uwch Gymrawd Ymchwil](#) yn Ysgol Feddygol Prifysgol Bryste (Grŵp Trais Domestig ac Iechyd) sy'n arbenigo mewn atal ac ymateb i drais ar sail rhywedd, gan ganolbwyntio ar ddynion, bechgyn a gwrywod. Yn ymchwil doethuriaeth Nathan, daeth ef ag addysgeg wrth-ormesol ynghyd ag athroniaeth gyfandirol i gynnig moeseg ymddygiad egalitaraidd ar draws gwahaniaethau. Mae'n dod â hyn ynghyd ag arferion myfyriol yn ei hyfforddiant a'i waith datrys gwrthdaro a gyflwynir yn rhyngwladol.

Nathan oedd y prif werthuswr ansoddol ar brosiect [The Drive](#). Cynllun peilot cenedlaethol yw hwn sy'n mynd i'r afael â chyflawnwyr cam-drin domestig risg uchel. Mae ef hefyd wedi gweithio gyda chyflawnwyr cam-drin domestig mewn lleoliadau grŵp ac un wrth un. Ac yntau'n Gyd-ymchwilydd ar brosiect 'Can Abusive Men Change?' y Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil Iechyd, mae'n ymchwilio i ddeinameg lefel micro newid

ymddygiad a gwrthwynebiad i newid yng nghyd-destun rhaglen i gyflawnwyr trais domestig ar hyn o bryd.

Mae Nathan wedi cyflwyno'r rhaglen gwylwyr, [The Intervention Initiative](#), mewn lleoliad prifysgol; mae wedi cynllunio, cyflwyno a datblygu fframweithiau gwerthuso ar gyfer cydraddoldeb rhywedd, cynhwysiant LHDT+ ac atal trais mewn ysgolion; a, gyda [chyd-sylfaenydd Kindling](#), [Dr Rachel Fenton](#), mae wedi cyd-gynllunio a chyflwyno [Football Onside™](#).

Symposiwm Dau: Cyflwyno newid systemig: Beth yw ecosystem atal trais iach?

Dr Joanne Hopkins, Iechyd Cyhoeddus Cymru

Dr Joanne Hopkins yw'r Cyfarwyddwr Rhaglen dros Brofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod, Cyfiawnder Troseddol ac Atal Trais yn Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae hi'n Athro gwadd ym Mhrifysgol Wrecsam. A hithau'n gyn-Uwch Was Sifil yn Llywodraeth y DU, bu Jo yn gweithio i'r Swyddfa Gartref am ugain mlynedd gyda chyfrifoldebau mewn Troseddau Treisgar, Trais yn Erbyn Menywod, a Mewnfudo. Gweithiodd am saith mlynedd fel pennaeth Cymru a Datganoli, cyn iddi ymuno ag Iechyd Cyhoeddus Cymru. O 2009 ymlaen, arweiniodd Jo ddatblygiad y Strategaeth drawslywodraethol gyntaf i'r DU, 'Gyda'n Gilydd Gallwn Roi Terfyn ar Drais yn Erbyn Menywod a Merched', gan gynnwys un o'r ymgynghoriadau polisi cyhoeddus mwyaf ar y pwnc hwn. Yn 2018, daeth Jo yn Gyfarwyddwr Hyb ACE Cymru ac yna ymgwymerodd â rôl arwain Iechyd Cyhoeddus Cymru ar gyfer Rhaglen Camau Cynnar Gyda'n Gilydd yr Heddlu a Phartneriaid, gan drawsnewid systemau i atal a lliniaru Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod a hyrwyddo arfer sy'n ystyriol o drawma yng Nghymru.

Mae ei swydd bresennol yn dwyn yr holl gyfrifoldebau hyn ynghyd i ddatblygu dull sy'n ymwybodol o Brofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod ac sy'n ystyriol o drawma ar draws gwasanaethau cyhoeddus, cymunedau a chymdeithas trwy roi Fframwaith Cymru sy'n Ystyriol o Drawma ar waith. Mae hi hefyd yn gyfrifol am weithredu Fframwaith Cymru Heb Drais, sef model atal sylfaenol ar gyfer trais ymhlith pobl ifanc yng Nghymru trwy ei thîm yn Uned Atal Trais Cymru. Mae Jo hefyd yn gyd-arweinydd y Flaenoriaeth Ymyrraeth ac Atal Cynnar ar gyfer Bwrdd Cyfiawnder Troseddol yng Nghymru, ac yn un o gyd-gadeiryddion y ffrwd waith flaenoriaeth aflonyddu ar sail rhywedd mewn mannau cyhoeddus yng Nghynllun Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol Cymru. Mae ei diddordebau ymchwil yn cynnwys trais yn erbyn menywod a merched, gan ganolbwyntio'n benodol ar gymunedau sydd wedi'u hymylu, cyfiawnder troseddol ac ymarfer sy'n ystyriol o drawma.

Yr Athro Karen Hughes, Iechyd Cyhoeddus Cymru

Karen Hughes yw Rheolwr Ymchwil a Datblygu Capasiti yng Nghyfarwyddiaeth Polisi ac Iechyd Rhyngwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru, ac mae'n Athro Er Anrhydedd ym Mhrifysgol Bangor. Mae Karen yn arwain tîm ymchwil ar y cyd rhwng Iechyd Cyhoeddus Cymru a Phrifysgol Bangor sy'n darparu arbenigedd academiaidd i ategu ymarfer a pholisi iechyd y cyhoedd yng Nghymru, gyda sgiliau sy'n cwmpasu epidemioleg, adolygiad llenyddiaeth systematig a gwerthuso ymyriadau. Mae ganddi ddiddordebau penodol mewn profiadau niweidiol yn ystod plentyndod ac atal trais ac mae'n gweithio gyda Sefydliad Iechyd y Byd i gefnogi ei raglen atal trais fyd-eang.

Yr Athro Sally McManus, City St George's, Prifysgol Llundain

Mae Sally McManus yn athro epidemioleg gymdeithasol ac yn gyfarwyddwr y Ganolfan Trais a Chymdeithas ryngddisgyblaethol yn City St George's, Prifysgol Llundain. Mae hi'n ddirprwy gyfarwyddwr consortiwm Trais, Iechyd a Chymdeithas (VISION) UKRI. Mae Sally yn archwilio tueddiadau iechyd meddwl a chyd-destun cymdeithasol, gan gynnwys rôl trais, cam-drin a thrallod economaidd-gymdeithasol.

Yr Athro Emily Underwood-Lee, Canolfan Adrodd Straeon George Ewart Evans, Prifysgol De Cymru a Rhwydwaith Ymchwil VAWDASV Cymru

Mae Emily Underwood-Lee yn Athro Astudiaethau Perfformio ym Mhrifysgol De Cymru, ac yno y mae hi hefyd yn Gyd-gyfarwyddwr Canolfan Adrodd Straeon George Ewart Evans, yn Gyd-gadeirydd Rhwydwaith Ymchwil Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) Cymru, ac yn Gyd-gadeirydd Pwyllgor Moeseg y Gyfadran. Mae ei gwaith yn canolbwyntio ar ddefnyddio ymchwil sy'n seiliedig ar y celfyddydau i ddeall ac ymhelaethu ar straeon personol sydd heb eu clywed cymaint gan bobl efallai bod eu lleisiau wedi'u hymylu neu eu hanwybyddu. Mae hefyd yn canolbwyntio ar y gwahaniaeth y gall clywed y profiadau hyn ei wneud mewn polisi, ymarfer a bywyd bob dydd i'r adroddwr a'r gwrandaŵr.

Sesiwn Grŵp A

Dr Polina Obolenskaya, City St George's, Prifysgol Llundain

Mae Polina Obolenskaya yn Gymrawd Ymchwil mewn Cymdeithaseg yn y Ganolfan Trais a Chymdeithas, lle mae hi'n arwain ar elfen Arolwg Trosedd Cymru a Lloegr ar gyfer y consortiwm ar Drais, Iechyd a Chymdeithas (VISION) a ariennir gan UKPRP. Mae ei gwaith yn canolbwyntio ar sut mae dewisiadau methodolegol yn llunio cywirdeb a rhagfarn bosibl amcangyfrifon trais, yn ogystal ag ar nodi sut mae risgiau trais yn amrywio ar draws grwpiau poblogaeth gwahanol. Mae ymchwil gydweithredol ddiweddar gyda chydweithwyr o City St George's, Prifysgol Llundain, ac Iechyd Cyhoeddus Cymru yn tynnu sylw at werth cynhyrchu amcangyfrifon sy'n benodol i Gymru o ran dioddefwyr trais er mwyn llywio ymchwil a pholisi.

Dr Estela Capelas Barbosa, Prifysgol Bryste

Mae Estela Capelas Barbosa yn Athro Cyswllt mewn Economeg Iechyd sy'n arbenigo mewn economeg trais, trawma ac ymyriadau iechyd y cyhoedd. Mae hi wedi gweithio mewn ysgolion meddygol (Bryste, Coleg Prifysgol Llundain) ac amgylcheddau polisi a gwyddorau cymdeithasol (City St George's, Ysgol Economeg Llundain). Mae ei gwaith yn cyfuno gwaith gwerthuso economaidd trylwyr, gan gynnwys dadansoddiad cost-effeithiolrwydd a dadansoddiad canlyniadau cost cyfranogol arloesol, ag econometreg a microefelychu uwch.

A hithau'n Ddirprwy Gyfarwyddwr Consortiwm VISION UKPRP, mae Estela yn arwain timau amlddisgyblaethol, gwaith integreiddio data mawr, a dadansoddiadau sy'n berthnasol i bolisi ac sy'n bellgyrhaeddol yn genedlaethol. Mae ei gwaith wedi cael ei gyflwyno mewn digwyddiadau seneddol ac ar draws y llywodraeth ac mae ei harbenigedd traws-sector yn ei galluogi i hyrwyddo economeg iechyd gymhwysol sy'n cryfhau arloesedd methodolegol ac sy'n darparu budd ystyrlon i'r boblogaeth.

Dr Anastasia Fadeeva, City St George's, Prifysgol Llundain

Mae Anastasia Fadeeva yn Gymrawd Ymchwil mewn Gwyddorau Iechyd yng Nghanolfan Trais a Chymdeithas, City St George's, Prifysgol Llundain. Yn ei gwaith, mae Anastasia yn pontio safbwyntiau cymdeithasol a chlinigol ar ymchwil i drais. Mae Anastasia yn arwain pecyn rhaglen ar iechyd yng Nghonsortiwm VISION. Mae hi'n ymchwilio i sut mae trais a cham-drin yn bresennol mewn data iechyd, gan gynnwys data gweinyddol fel Ystadegau Cyfnodau Iechyd (HES), Set Data Gofal Brys (ECDS), a data Damweiniau ac Achosion Brys a'r heddlu sy'n gysylltiedig â De Cymru, yn ogystal ag arolygon fel yr Astudiaeth Hydredol o Heneiddio yn Lloegr (ELSA) ac Arolwg Morbidrwydd Seiciatrig Oedolion (APMS). Mae ymchwil Anastasia yn canolbwyntio'n benodol ar ddangos tystiolaeth o ganlyniadau iechyd trais a cham-drin ar gyfer pobl hŷn.

Dr Ruth Weir, Prifysgol Dinas Sant Siôr, Llundain

Mae Ruth Weir yn Ddirprwy Gyfarwyddwr ac yn Uwch Gymrawd Ymchwil yng Nghanolfan Trais a Chymdeithas yn City St George's, Prifysgol Llundain, lle mae hi'n arwain gwaith ar gam-drin mewn perthnasoedd yn yr arddegau, cymdogaethau a phlisma ar gyfer y consortiwm ar Drais, Iechyd a Chymdeithas (VISION) a ariennir gan UKPRP. Mae ei hymchwil yn rhyngddisgyblaethol, gan dynnu ar ei harbenigedd mewn Daearyddiaeth a Throsedddeg. Mewn cydweithrediad â'r Dirprwy Brif Gwnstabl Katy Barrow-Grint, mae hi wedi sefydlu'r Gweithgor Cenedlaethol ar Gam-drin mewn Perthnasoedd yn eu Harddegau. Mae'n dwyn ynghyd randdeiliaid allweddol o'r Heddlu, y Swyddfa Gartref, Swyddfa'r Comisiynydd Cam-drin Domestig a gwasanaethau cam-drin domestig arbenigol er mwyn pennu agenda ymchwil ar gyfer deall mwy am gam-drin mewn perthnasoedd yn yr arddegau ac ymateb iddo.

Sesiwn Grŵp B

Megan Hamilton, Prifysgol Caerdydd

Mae Megan Hamilton yn ymchwilydd sy'n gweithio ar hyn o bryd yn Ysgol Meddygaeth Prifysgol Caerdydd. Ers cwblhau ei gradd meistr yn 2023 mae hi wedi gweithio ar sawl prosiect yn canolbwyntio ar atal trais. Hyd yn hyn, mae'r rhan fwyaf o'i gwaith wedi canolbwyntio ar Dimau Atal Trais De Cymru yn Adrannau Argyfwng Caerdydd ac Abertawe. Mae ei chyhoeddiad diweddar fel awdur cyntaf, *"Nurse-led hospital violence intervention programmes improve emergency department identification of violence-related visits"*, yn archwilio sut mae'r adnodd ychwanegol a ddarperir gan y Timau Atal Trais yn gwella adnabod nifer yr achosion o fynd i adrannau argyfwng oherwydd rhesymau sy'n gysylltiedig ag ymosodiadau.

Molly Bellis, Prifysgol Bangor

Mae Molly Bellis yn ymchwilydd ym Mhrifysgol Bangor, lle mae ei gwaith cyfredol yn canolbwyntio ar archwilio canfyddiad a phrofiad o Stopio a Chwilio Adran 1 a'u perthnasoedd ag ymddiriedaeth yn yr heddlu yng Nghymru. Ochr yn ochr â'r rôl hon, mae hi'n astudio am PhD ym Mhrifysgol John Moores Lerpwl, gan archwilio Penderfynyddion Masnachol Iechyd a'u defnydd wrth gynllunio mewn llywodraeth leol. Mae gan Molly radd Meistr mewn Iechyd y Cyhoedd o Brifysgol Efrog, a graddiodd gyda rhagoriaeth. Mae ei diddordebau ymchwil yn canolbwyntio ar benderfynyddion iechyd lefel gymdeithasol, strwythurol a systemau a'u defnydd wrth wella llesiant y boblogaeth.

Rhiannon Griffiths, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

Mae Rhiannon Griffiths yn Gofrestrydd Arbenigedd Iechyd y Cyhoedd, sydd ar leoliad ar hyn o bryd gyda Thîm Iechyd y Cyhoedd Gwent ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan. Mae gyrfa Rhiannon wedi canolbwyntio ar weithio i wella canlyniadau i blant, teuluoedd, a phobl yr effeithir arnynt gan drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol (VAWDASV). Mae Rhiannon wedi gweithio ar draws y sectorau cyhoeddus a gwirfoddol, gan ganolbwyntio ar gomisiynu, gwella gwasanaethau, ac ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Mae Rhiannon yn eiriolwr angerddol dros degwch, gan ganolbwyntio ar brofiad bywyd, a gwneud i systemau weithio'n well i'r bobl y bwriedir iddynt eu gwasanaethu.

Jessica Ryan, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

Jessica Ryan yw Dirprwy Bennaeth Gwella Iechyd yn nhîm Iechyd y Cyhoedd Gwent ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan. Ymunodd â'r tîm flwyddyn yn ôl ac mae'n angerddol am wella canlyniadau ar draws cwrs bywyd, mynd i'r afael ag anghydraddoldebau a hyrwyddo gweithredu sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Mae ei phrofiad ym maes iechyd y cyhoedd yn cynnwys canolbwyntio'n gryf ar iechyd meddwl a llesiant ac arwain gwaith gweithredu mentrau sy'n seiliedig ar gryfderau cymunedol. Mae Jessica a thîm Iechyd y Cyhoedd Gwent, ynghyd â phartneriaid, yn gweithio i gefnogi pobl Gwent i gael y dechrau gorau mewn bywyd, i fyw'n dda ac i fyw'n hirach. Cyn dechrau ei gyrfa ym

maes iechyd y cyhoedd bron i 10 mlynedd yn ôl, roedd Jessica yn gyfreithwraig ymglyfreitha.

Fabiena Malaj, Prifysgol De Cymru

Mae Fabiena Malaj yn Gynorthwydd Ymchwil ym Mhrifysgol De Cymru, ac yn gweithio ar ymchwil ynghylch gwella ymatebion amlasiantaeth i gam-drin domestig ac anghenion defnyddwyr gwasanaethau lleiafrifol. Mae ganddi radd BSc (Anrh) mewn Nyrsio Cyffredinol i Oedolion ac mae ganddi brofiad helaeth fel Nyrs Gyffredinol Gofrestredig yng Nghymru, Lloegr ac yn rhyngwladol.

Dr Sophia Kier-Byfield, Prifysgol De Cymru

Mae Sophia Kier-Byfield yn Uwch Gynorthwydd Ymchwil ym Mhrifysgol De Cymru ac mae hi'n gweithio yn Sefydliad Iechyd a Gofal Cymdeithasol Cymru. Ar hyn o bryd mae hi'n cyfrannu at sawl prosiect ym maes Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV), gan gynnwys ymchwil ar gymorth amlasiantaeth a stelcio, a gwerthusiadau ar gyfer y sector.

Crynodebau

Sesiwn Grŵp A

Tueddiadau dros amser o ran cyffredinrwydd trais yng Nghymru: dadansoddiad o arolwg erledigaeth cenedlaethol, Dr Polina Obolenskaya, consortiwm VISION, City St George's, Prifysgol Llundain

Mae monitro tueddiadau a dosbarthiad trais yn ganolog i ddull iechyd y cyhoedd o atal trais. Fodd bynnag, nid yw amcangyfrifon yr arolwg cenedlaethol ar gyfer Cymru wedi'u gwahanu oddi wrth y rhai ar gyfer Cymru a Lloegr, gan ei gwneud hi'n amhosibl nodi patrymau erledigaeth sy'n benodol i Gymru. Gan ddefnyddio data o Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr, arolwg erledigaeth aelwydydd sy'n gynrychioliadol yn genedlaethol, ar gyfer y blynyddoedd 2002–2020, rydym yn cymharu tueddiadau a nifer y dioddefwyr trais rhwng Cymru a Lloegr ar gyfer pob oedolyn ac yn ôl rhywedd.

Mae data wedi'u dadgyfuno yn ôl gwlad yn dangos bod nifer yr achosion o drais yn gyffredinol is yng Nghymru nag yn Lloegr yn ystod degawd cyntaf y ganrif. Mae dadansoddiadau sy'n benodol i ryw yn datgelu gwahaniaethau pellach. Profodd dynion yng Nghymru a Lloegr, a menywod yn Lloegr, ostyngiad mewn trais rhwng 2002 a 2015. Fodd bynnag, nid oedd unrhyw ostyngiad yn amlwg ar gyfer menywod yng Nghymru yn ystod y cyfnod hwn. Mae'r gwahaniaethau hyn mewn cyffredinrwydd a thueddiadau yn dangos bod dibynnu ar amcangyfrifon cyfun Cymru a Lloegr ar gyfer cynllunio strategol yng Nghymru yn broblemus. Felly, dylid defnyddio amcangyfrifon a thueddiadau sy'n benodol i Gymru i lywio ymdrechion i atal trais.

Amcangyfrif y costau gydol oes sy'n gysylltiedig â thrais rhywiol yng Nghymru, Dr Estela Capelas Barbosa, Prifysgol Bryste, a chonsortium VISION

Mae trais a cham-drin rhywiol yn erbyn oedolion a phlant yn broblem iechyd y cyhoedd ac yn broblem gymdeithasol a all effeithio ar ddioddefwyr-oroeswyr am flynyddoedd. Mae effeithiau trais yn aml yn hirdymor, gan arwain at gostau gydol oes sylweddol. Mae anwybyddu achosion sylfaenol trais yn creu baich cymdeithasol ac economaidd i gymdeithas.

Cydweithiodd VISION, y Grŵp Cyllideb Menywod, a Rape Crisis England & Wales i greu cyfrifiannell sy'n amcangyfrif costau gydol oes trais rhywiol mewn plant ac oedolion yn ôl y boblogaeth genedlaethol ac ardal leol yng Nghymru a Lloegr. Mae'r gyfrifiannell gostio hon, sef y gyntaf o'i math, yn cynnig adlewyrchiad mwy realistig o faich hirdymor cam-drin a thrais rhywiol, a ysgwyddir gan oroeswyr a chymdeithas.

Bydd Estela yn dangos sut mae'r gyfrifiannell amcangyfrif cost trais a cham-drin rhywiol ar wefan VISION yn gweithio. Mae'r offeryn yn cefnogi'r rhai sy'n gweithio i ddarparu gwasanaethau i bobl sydd wedi profi neu wedi cyflawni trais a cham-drin rhywiol a'r rhai sydd wedi comisiynu'r gwasanaethau hyn. Gellir ei ddefnyddio hefyd i edrych ar amcangyfrifon costau trais a cham-drin rhywiol ar draws lefel genedlaethol a/neu leol er mwyn dangos y baich economaidd a chymdeithasol pe na bawn yn buddsoddi mewn gwaith atal effeithiol.

Defnyddio gwasanaethau yn dilyn trais: mewnwelediadau o'r data gweinyddol cysylltiedig yn Ne Cymru a'r Arolwg Troseddau, Dr Anastasia Fadeeva, consortium VISION, City St George's, Prifysgol Llundain

Mae angen cymorth gan wasanaethau fel gofal iechyd a'r heddlu ar lawer o bobl sy'n profi trais, ond nid yw pob dioddefwr yn defnyddio'r gwasanaethau hyn. Er mwyn deall y rhesymau, nid yw dibynnu ar ddata gweinyddol o un gwasanaeth yn ddigonol, gan fod data o'r fath yn eithrio pobl nad ydynt yn ymgysylltu â'r gwasanaeth hwnnw. Mae data arolygon a data cysylltiedig yn fwy addas ar gyfer archwilio rhwystrau a hwyluswyr o ran defnyddio gwasanaethau.

Gan ddefnyddio Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr a data cysylltiedig rhwng adrannau argyfwng a'r heddlu o Dde Cymru, archwiliwyd ffactorau sy'n gysylltiedig â defnyddio gofal iechyd (Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr, data De Cymru) ac adrodd i'r heddlu (data De Cymru) yn dilyn trais. Dangosodd data Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr fod derbyniadau i wasanaethau gofal iechyd yn uwch pan gafodd dioddefwyr anafiadau difrifol (AOR 6.804, CH 95% 5.712–8.105), pan oedd sawl troseddwr yn gysylltiedig (AOR 1.403, CH 95% 1.163–1.693), pan ddefnyddiwyd arfau (AOR 1.532, CH 95% 1.263–1.858), a phan ddigwyddodd yr achos o drais yn y gwaith (AOR 1.899, CH 95% 1.419–2.543). Fodd bynnag, roedd pobl ag anafiadau difrifol o ganlyniad i drais domestig yn llai tebygol o dderbyn gofal iechyd na'r rhai a brofodd drais gan ddieithryn.

Mae dadansoddiad o ddata De Cymru yn awgrymu bod y digwyddiadau a adroddwyd yn yr Adran Argyfwng yn llai tebygol o gael eu hadrodd i'r heddlu pan ddigwyddodd yr achos o drais yn y gweithle (AOR 0.52, CH 95% 0.44-0.61), pan oedd yn cynnwys grym corfforol (AOR 0.80, CH 95% 0.69-0.92) neu wthio (AOR 0.57, CH 95% 0.43-0.76), a phan oedd yn cynnwys mwy na dau ymosodwr (AOR 0.87, CH 95% 0.77-0.98). Roedd oedran cynyddol dioddefwyr hefyd yn gysylltiedig â thebygolrwydd is o ddigwyddiadau'r Adran Argyfwng yn ymddangos yng nghofnodion yr heddlu.

Dim ond darlun rhannol o drais y mae ffynonellau data unigol yn ei roi. Mae cyfuno ffynonellau data yn gwella dealltwriaeth ond mae angen dehongli'n ofalus. Dylai polisïau fynd i'r afael â rhwystrau o ran defnyddio gwasanaethau ac o ran adrodd am drais ymhlith dioddefwyr-oroeswyr.

Adeiladu Sylfaen Dystiolaeth sy'n Canolbwyntio ar Gymru ynghylch Cam-drin mewn Perthnasoedd yn yr Arddgau: Mewnwelediadau, Bylchau a Chyfeiriadau Cydweithredol, Dr Ruth Weir, consortiwm VISION, City St George's, Prifysgol Llundain

Dr Ruth Weir 1 a Dr Niels Blom 2

Canolfan Trais a Chymdeithas, City St George's, Prifysgol Llundain

Prifysgol Manceinion

Mae Cam-drin mewn Perthnasoedd yn yr Arddgau yn aml yn cael ei anwybyddu mewn ymchwil a pholisi. Mae diffiniad presennol y DU o gam-drin domestig yn golygu bod pobl ifanc mewn perthnasoedd yn eu harddegau yn cwmpo rhwng dwy stôl: gweithdrefnau amddiffyn plant a pholisi cam-drin domestig sy'n canolbwyntio ar oedolion. Mae dystiolaeth o SafeLives yn dangos bod ymddygiad camdriniol gan bartner yn aml yn dechrau yn 14 neu 15 oed, gan adael y rhai o dan 16 oed heb gydnabyddiaeth na chymorth digonol.

Mae'r cyflwyniad hwn yn dwyn ynghyd ganfyddiadau o'n hadolygiad systematig cyflym VISION o ffactorau risg a ffactorau amddiffynnol ar gyfer Cam-drin mewn Perthnasoedd yn yr Arddgau ymhlith pobl ifanc o dan 16 oed, ochr yn ochr â chyflwyniad i'n hymchwil arfaethedig yng Nghymru. Nododd yr adolygiad bum categori o ffactorau risg a ffactorau amddiffynnol: ffactorau demograffig; bwlio a thrais gan bartner agos rhieni; dylanwadau cymdeithasol a diwylliannol; amgylcheddau ysgol a chymdogaeth; ac iechyd a llesiant. Fodd bynnag, roedd bylchau nodedig yn amlwg, gan gynnwys diffyg sylw i ffactorau diwylliannol, gwahaniaethau o ran rhywedd, troseddoli, ac iechyd meddwl.

Mae ail ran y cyflwyniad yn nodi ein hymchwil arfaethedig gan ddefnyddio Arolwg Iechyd a Lles Myfyrwyr Cymru. Byddwn yn archwilio graddfa cyflawni a phrofi cam-drin mewn perthnasoedd yn yr arddgau a thrais rhywiol. Rydym yn ymchwilio i sut mae'r rhain yn

wahanol ar draws grwpiau sosiodemograffig, dros amser, ar draws ffactorau risg ac amddiffynnol allweddol, ac yn ôl amgylchedd a pholisïau ysgol.

Mae'n bwysig nodi ein bod yn bwriadu defnyddio'r sesiwn hon yn gyfle i gydweithio â llunwyr polisi, ymarferwyr a phartneriaid iechyd y cyhoedd. Rydym yn croesawu trafodaeth ar sut y gall cynllun a chanolbwynt yr ymchwil arfaethedig hon gyd-fynd orau â blaenoriaethau Cymru, gan sicrhau ei bod yn cyd-fynd â realiti rheng flaen ac yn newid yn bolisi ac ymarfer ystyrlon sy'n seiliedig ar dystiolaeth er mwyn atal trais ymhlith pobl ifanc yng Nghymru.

Sesiwn Grŵp B

Rôl Timau Atal Trais wrth fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd, Megan Hamilton, Prifysgol Caerdydd

Awduron: Megan Hamilton¹, Lara Snowdon², Yr Athro Jonathon Shepard¹, Dr Shainur Premji³, Adele Battaglia⁶, Henry Yeomans⁶, Daniel Todd⁴ a'r Athro Simon C. Moore¹.

Cysylltiadau: Prifysgol Caerdydd¹, Iechyd Cyhoeddus Cymru², Prifysgol Efrog³, Prifysgol Abertawe⁴, Aelwyd Lleyg Cyfranogiad y Cyhoedd a Chleifion⁵.

Cefndir:

Gall trais, problem iechyd y cyhoedd ddatganedig, effeithio ar gymunedau, ac mae effaith ychwanegol ar ysbytai ac Adrannau Argyfwng. Mae ymwneud â thrais wedi'i gysylltu â gwendidau seicogymdeithasol, fodd bynnag, os nad yw cleifion yn fodlon datgelu bod eu hanaf yn gysylltiedig â thrais efallai na fyddant yn derbyn cymorth. Gan ddefnyddio dull iechyd y cyhoedd, mae Rhaglenni Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai (HVIPs) wedi'u rhoi ar waith mewn dau ysbyty yn Ne Cymru i fynd i'r afael ag achosion o fynychu yn gysylltiedig â thrais. Trafododd ein hymchwiliad a yw'r adnodd ychwanegol, Rhaglenni Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai, yn goresgyn rhwystrau datgelu. Canolbwyntiodd gwaith dadansoddi eilaidd ar nodweddion cleifion nad ydynt yn datgelu wrth dderbyn gofal arferol.

Dulliau:

Dadansoddwyd data o ddwy Adran Argyfwng lle mae Rhaglenni Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai yn cael eu gweithredu (Caerdydd ac Abertawe, Cymru) a naw Adran Argyfwng â rheolaethau yng Nghymru (DU) gan ddefnyddio model gwahaniaeth-mewn-gwahaniaeth logistaidd aml-lefel. Fe wnaethom gymharu'r safleoedd ymyrraeth a'r safleoedd â rheolaethau er mwyn asesu a oedd adnodd ychwanegol Rhaglenni Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai wedi cynyddu nifer yr achosion o fynychu'r Adran Argyfyngau heb eu cynllunio a oedd wedi'u cofnodi'n achosion o fynychu'r Adran Argyfwng yn gysylltiedig ag ymosodiad (ARA). Canolbwyntiodd gwaith dadansoddi eilaidd ar ba nodweddion cleifion sy'n gysylltiedig â pheidio datgelu wrth dderbyn gofal arferol ond sy'n gwella os yw Rhaglenni Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai ar waith.

Canlyniadau:

Pan roedd Rhaglen Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai ar waith yn yr Adran Argyfwng, cynyddodd y tebygolrwydd bod claf wedi'i gofrestru yn y system rheoli cleifion fel un sydd ag ARA (Caerdydd $\beta = 0.37$, CH 95% 0.31 i 0.44; Abertawe $\beta = 0.19$, CH 95% 0.14 i 0.25). Y cleifion a gafodd eu methu wrth dderbyn gofal arferol oherwydd eu bod wedi peidio datgelu oedd y rhai oedd yn iau, yn wrywaidd, yn ddu neu o ethnigrwydd wedi'i fethu, ac a oedd o ardaloedd mwy difreintiedig; roedd y cleifion hyn yn fwy tebygol o fod yn destun cod ARA pan roedd Rhaglen Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai ar waith.

Casgliadau:

Pan nad yw cleifion yn datgelu bod eu hanaf yn gysylltiedig â thrais, efallai y byddant mewn perygl o beidio â chael cymorth ar gyfer gwendidau seicogymdeithasol cysylltiedig. Mae'r adnodd ychwanegol, Rhaglenni Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai, wedi gwella'r tebygolrwydd y bydd claf yn derbyn cymorth ar gyfer ARA, yn enwedig y rhai sydd fel arfer yn cael eu methu. Mae hyn yn awgrymu y gallai Rhaglenni Ymyrraeth Trais mewn Ysbytai leihau anghydraddoldebau iechyd mewn cleifion sy'n destun cod wrth fynychu'r Adran Argyfwng, gan wella gofal dilynol.

Stopio a Chwilio Adran 1 yng Nghymru: astudiaeth drawstoriadol o'r cysylltiadau rhwng dod i gysylltiad â'r heddlu ac ymddiriedaeth ynddynt, Molly Bellis, Prifysgol Bangor

Bellis MS¹, Ford K¹, Sharp CA², Barton ER², Walker A², Rees J³, Hughes K².

¹Uned Gydweithredol Iechyd Cyhoeddus, Ysgol Gwyddorau Iechyd, Prifysgol Bangor

²Polisi ac Iechyd Rhyngwladol, Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant, Iechyd Cyhoeddus Cymru.

³Heddlu De Cymru.

Cefndir

Mae tystiolaeth yn dangos bod stopio a chwilio Adran un yn cael ei ddefnyddio'n anghymesur gan yr heddlu ar draws grwpiau poblogaeth. Ar ben hynny, mae profiad o stopio a chwilio wedi'i gysylltu ag iechyd meddwl gwael, ymwneud yn fwy â thrais ac ymgysylltu'n llai â'r heddlu. Archwiliodd yr astudiaeth hon brofiadau cyhoeddus o stopio a chwilio yng Nghymru a'i gysylltiad ag ymddiriedaeth yn yr heddlu.

Dulliau

Casglwyd data trawsdoriadol drwy arolwg panel Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus yng Nghymru (Hydref-Rhagfyr 2024). Adroddodd y cyfranogwyr am eu profiad o stopio a chwilio, eu teimladau ynghylch stopio a chwilio, a'u hymddiriedaeth yn yr heddlu. Mae'r dadansoddiadau'n cynnwys ymatebion gan 2,005 o drigolion Cymru 16 oed a hŷn, a holwyd ar-lein, dros y ffôn neu wyneb yn wyneb.

Canlyniadau

Adroddodd bron i un o bob pump o'r ymatebwyr (19.5%) am unrhyw brofiad o stopio a chwilio; roedd gan 7.9% brofiad personol (roeddent hwy wedi cael eu chwilio neu roedd eu cerbyd wedi cael ei chwilio), roedd 8.3% wedi bod yn dyst iddo ac roedd 7.7% yn adnabod rhywun a oedd wedi ei brofi. Roedd y gyfran a oedd yn nodi profiad personol yn uwch ymhlith y rhai 16-29 oed, dynion, preswylwyr ardaloedd mwy difreintiedig a'r rhai a oedd yn nodi ethnigrwydd heblaw gwyn. Nododd bron i chwarter (23.5%) o'r sampl fod ganddynt ymddiriedaeth isel yn yr heddlu. Roedd pob profiad stopio a chwilio yn gysylltiedig ag ymddiriedaeth isel yn yr heddlu: Nododd 43.7% o'r rhai â phrofiad personol o stopio a chwilio fod ganddynt ymddiriedaeth isel o'i gymharu â 21.8% o'r rhai heb unrhyw brofiad personol ($p < 0.001$); 36.1% o'i gymharu â 22.4% a oedd wedi bod yn dyst iddo a 39.0% o'i gymharu â 22.3% a oedd yn adnabod rhywun yr effeithiwyd arno, yn y drefn honno. Dangosodd modelau a oedd wedi'u haddasu ar gyfer demograffeg gymdeithasol a'r heddlu fod profiad personol (AOR 2.66), bod yn dyst iddo (AOR 1.5) ac adnabod rhywun yr effeithiwyd arno (AOR 1.7) yn cynyddu'r tebygolrwydd o adrodd am ymddiriedaeth isel yn yr heddlu.

Casgliadau

Mae canfyddiadau'n dangos effaith negyddol profi stopio a chwilio Adran un ar ymddiriedaeth yn yr heddlu yng Nghymru. Mae angen gwaith pellach i wella'r berthynas rhwng y gymuned a'r heddlu yn dilyn stopio a chwilio yng Nghymru.

Mewnwelediadau ar gyfer Newid: sut mae Gwent yn canoli lleisiau goroeswyr a gweithwyr proffesiynol yn ein dealltwriaeth leol o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol (VAWDASV), Rhiannon Griffiths a Jess Ryan, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

Mae'r cyflwyniad hwn yn archwilio'r broses o roi profiad bywyd wrth wraidd Asesiad Anghenion Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) Gwent, gan sicrhau bod lleisiau goroeswyr a gweithwyr proffesiynol yn llywio'r asesiad ei hun a chymhellu gweithredu yn y dyfodol yn ystyrlon. Gan dynnu ar ymchwil ansoddol a gynhaliwyd ledled Gwent, mae'r prosiect yn dwyn ynghyd fewnwelediadau proffesiynol a phrofiadau bywyd i ddatblygu darlun holistaidd o anghenion lleol, bylchau mewn gwasanaethau, a rhwystrau strwythurol y mae'r rhai yr effeithir arnynt gan drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn eu hwynebu.

Bydd y cyflwyniad yn archwilio sut roedd profiad bywyd yn ganolog i waith cynllunio'r prosiect, dehongli data, a'r canfyddiadau sy'n dod i'r amlwg. Bydd hefyd yn myfyrio ar ystyriaethau moesegol allweddol, gan gynnwys diogelu, dynameg pŵer, llafur emosiynol, a phwysigrwydd iawndal teg a chymorth parhaus i gyfranogwyr. Byddwn yn ystyried y cyfleoedd a'r heriau sy'n gysylltiedig â chynnwys profiadau bywyd mewn asesiad anghenion ar raddfa fawr ac yn rhannu'r hyn a ddysgwyd o'r broses hon yng Ngwent.

Cyd-ddatblygu Fframwaith Aml-asiantaeth gyda Menywod Duon a Lleiafrifoedd Ethnig ar gyfer Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol: Rôl a Gwerth Ymchwil Gyfranogol mewn Cymunedau, Dr Sophia Kier-Byfield a Fabiena Malaj, Prifysgol De Cymru

“Mae Gwrando’n Gam Mawr: Cyd-ddatblygu Fframwaith Aml-asiantaeth gyda menywod BME ar gyfer Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol” yw prosiect ymchwil dwy flynedd dan arweiniad Prifysgol De Cymru mewn partneriaeth â'r gwasanaeth arbenigol Bawso (a ariennir gan Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru). Wedi'i arwain gan anghenion, dymuniadau a phrofiadau defnyddwyr gwasanaethau Bawso, mae'r prosiect yn ymchwilio i sut y gall rhwystrau systemig - megis cyfyngiadau iaith, diffyg ymddiriedaeth mewn awdurdodau, pryderon ynghylch mewnffudo, profiadau o hiliaeth, a phroblemau cyfathrebu rhwng ac mewn asiantaethau - effeithio ar fynediad at, ac ymgysylltiad ystyrlon â, gwasanaethau lluosog (e.e. gofal iechyd, gwasanaethau cymdeithasol, gorfodi'r gyfraith, a sefydliadau yn y gymuned). Gan ddefnyddio dull ansoddol gan gynnwys Cyfod Tystiolaeth Ansoddol, cyfweiliadau, adrodd straeon digidol a gweithdai cyd-gynhyrchu, mae egwyddorion Ymchwil Gyfranogol Gymunedol yn sail i'r prosiect.

Mae Ymchwil Gyfranogol Gymunedol yn ymchwilio i broblemau cymhleth mewn ffyrdd sy'n cynnwys rhanddeiliaid allweddol ym mhob agwedd ar ymchwil. Mae tîm y prosiect yn cynnwys dau Ymchwilydd Cyfoedion, yn ogystal â Grŵp Ymgynghorol o naw defnyddiwr gwasanaethau a phum cynrychiolydd o asiantaethau a phroffesiynau perthnasol (yr heddlu, bydwreigiaeth, ymwelwyr iechyd, gwasanaethau cymdeithasol a gwasanaethau plant). Mae Ymchwil Gyfranogol Gymunedol yn helpu'r tîm i ddatblygu o nodi'r problemau gyda'r ddarpariaeth i lunio'r datrysiadau trwy gyd-gynhyrchu fframwaith arloesol ar gyfer cymorth amlasiantaeth.

Bydd y cyflwyniad hwn yn canolbwyntio ar weithredu Ymchwil Gyfranogol Gymunedol, gan roi cipolwg ar gymhlethdodau sefydlu'r prosiect, fformat y gweithdy cyd-gynhyrchu, a'r cwestiynau moesegol sydd wedi codi wrth ddod â defnyddwyr gwasanaethau, gweithwyr proffesiynol ac ymchwilwyr ynghyd mewn proses ddeinamig, ailadroddus sy'n mynd i'r afael â phrofiadau hynod sensitif. Bydd y cyflwyniad yn myfyrio ar lwyddiannau allweddol a phwyntiau dysgu hyd yn hyn gyda'r nod o annog y gynulleidfa i ymgysylltu ag atal trais ac ymchwil iechyd mewn ffyrdd sy'n galluogi defnyddwyr a darparwyr gwasanaethau i gydweithio mewn ffyrdd sensitif, cynaliadwy a chydfuddiannol.